

2018/089

ONTVANGEN 11 DEC. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aeres Hogeschool
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 245
6710 BE EDE

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

07 DEC. 2018

Datum

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Urban Food Systems

Onze referentie
1451341

Uw brief van
13 juli 2018

Bijlagen
1

Geacht College,

Met de brief van 13 juli 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 16 juli 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Urban Food systems als bekostigde opleiding te verzorgen in Almere.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 20 november 2018, kenmerk 2018/089, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Urban Food Systems als bekostigde opleiding te verzorgen in Almere.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

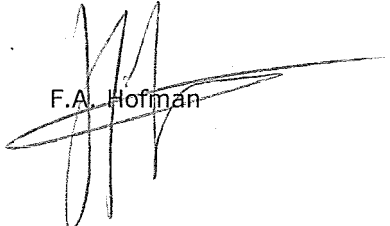
Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
1451341

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den
Haag

Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Aeres Hogeschool voltijd hbo master Urban Food Systems Almere	2018/089	20/11/2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 16/07/2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna ook: de commissie) het voornemen ontvangen van Aeres Hogeschool om de hbo master Urban Food Systems (hierna: hbo master UFS) als bekostigde opleiding te verzorgen te Almere (brief van 13/07/2018). Aanvrager is bij brief op 19/07/2018 in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 20/09/2018 aanvullende informatie te leveren. Aanvrager heeft daarna verzocht om verlenging van de termijn tot 22/10/2018. De commissie heeft ingestemd met dit verzoek. De aanvraag was op 05/10/2018 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. De beslistermijn is daarbij vastgesteld op 07/12/2018.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Aeres Hogeschool om de hbo masteropleiding UFS als bekostigde opleiding te Almere te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master UFS in Almere aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm

aangeboden.

De hbo master UFS leidt professionals op die oplossingen kunnen ontwerpen leidend tot interventies in het huidige voedselsysteem in een internationale stedelijke context. De vier dimensies gezondheid, groen/duurzaamheid, sociologie en economie staan centraal in deze hbo master. Daarnaast staan in deze opleiding twee beroepsprofielen centraal: overheid en markt. De hbo master is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma, zowel nationaal als internationaal. Aanvrager heeft geen eisen gesteld aan de inhoud van de gevolgde bachelor. De studenten dienen wel een aantoonbare affiniteit met het onderwerp voedselvraagstukken in steden te hebben. Afgestudeerden van de hbo master UFS kunnen aan het werk als beleidsmedewerker, gebieds- of stadsregisseur, consultant/adviseur en werknemer of ondernemer in het bedrijfsleven ten behoeve van het voedselsysteem.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie wel aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op het standpunt dat de marginale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kan worden opgevangen met de uitstroom van de reeds bestaande opleidingen. Daarom bestaat geen ruimte om de voorgenomen opleiding in het bekostigde domein vorm te geven.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master UFS aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master UFS naar de 'Ontwikkelagenda groen onderwijs 2016 - 2020', het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' van ROA uit 2017, de 'Factsheet HBO Monitor' van de Vereniging Hogescholen uit 2017, de 'Factsheet arbeidsmarkt overheid' van het UWV uit 2017 en de recentere versie daarvan uit 2018, het rapport 'Arbeidsmarktpotentieel en interesse studenten Urban Food Systems' van onderzoeksbureau Dialogic van 4 juni 2018 en een onderzoek van bureau KBA van 2 oktober 2018.

De hbo master UFS valt in ROA's classificatie binnen het opleidingstype wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu. Een groot deel van de opleidingen binnen deze categorie is verwant aan de voorgenomen hbo master, zoals de wo masters Food Technology, Food Quality Management, Food Safety en Urban Environmental Management. ROA verwacht voor dit opleidingstype een overschot aan werkzoekenden in 2022 en typeert de arbeidsmarktperspectieven als 'redelijk' (Tabel 1). De commissie heeft eveneens gekeken naar de opleidingscategorie hbo natuur en milieu omdat daarin inhoudelijk verwante hbo bachelors zijn opgenomen zoals Food Innovation en Food Commerce & Technology. ROA typeert de arbeidsmarktperspectieven voor bachelorafgestudeerden eveneens als 'redelijk' (Tabel 2). Hierbij komt wel naar voren dat iets meer baanopeningen dan schoolverlaters worden verwacht. Gelet daarop kan op grond van ROA AIS worden geconcludeerd dat sprake is van een marginale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de aan de voorgenomen hbo master verwante opleidingen.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		3900	7	1.1	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte vervangingsvraag tot 2022		8600	15	2.4	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte baanopeningen tot 2022		12600	22	3.4	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		14200	25	3.8	gemiddeld
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.02				enige
wo biologie, wiskunde, landbouw en milieu	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.02				redelijk

Bron: ROA AIS

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose hbo natuur en milieu.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo natuur en milieu	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		2900	6	1	gemiddeld
hbo natuur en milieu	verwachte vervangingsvraag tot 2022		7600	17	2.6	gemiddeld
hbo natuur en milieu	verwachte baanopeningen tot 2022		10500	23	3.5	gemiddeld
hbo natuur en milieu	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		10000	22	3.4	gemiddeld
hbo natuur en milieu	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.02				enige
hbo natuur en milieu	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.02				redelijk

Bron: ROA AIS

In de 'Ontwikkelagenda groen onderwijs 2016 - 2020' komt naar voren dat ROA in de sector HAO Food & Feed een tekort verwacht van 550 werknemers tussen 2016 en 2020 (p. 54). Aanvrager wijst voorts op een verwacht tekort van 2.500 afgestudeerde hbo'ers op het gebied van landbouw en natuur en daarnaast een verwacht tekort van 2.500 afgestudeerde wo'ers op dit gebied (p. 53). Deze cijfers zijn eveneens gebaseerd op ROA's prognoses voor de periode 2016 - 2020. Aangezien thans actuelere gegevens van ROA beschikbaar zijn, betreft de commissie deze prognoses van ROA over de periode 2016 - 2020 niet bij de beoordeling. Aanvrager heeft ook naar recentere gegevens van ROA verwezen. Aanvrager stelt onder verwijzing naar het rapport 'ROA arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022', dat grote knelpunten in de groene bedrijfssector zich vooral op hbo-niveau voordoen. Ook op wo-niveau worden enige knelpunten verwacht, aldus aanvrager. Aanvrager heeft niet verwezen naar een concrete pagina in dit rapport ter onderbouwing van deze stellingen. Voor zover aanvrager beoogt te betogen dat blijkens dit rapport de arbeidsmarktverwachting voor hbo landbouw en natuur als 'goed' wordt gekwalificeerd en voor wo landbouw en natuur als 'redelijk' (p. 52), merkt de commissie op dat binnen de hbo opleiding landbouw en natuur vooral de arbeidsmarktvooruitzichten voor gediplomeerden met een hbo opleiding landbouw goed zijn (p. 54). Dit komt volgens ROA voornamelijk doordat de instroom op de arbeidsmarkt van gediplomeerden met een hbo landbouw achtergrond relatief laag is. De zwaartepunten binnen de voorgenomen opleiding liggen blijkens de aanvraag echter niet in het domein van landbouw, maar in het domein van natuur en milieu gelet op het onderwerp

voedselvraagstukken in een stedelijke context en de te bestuderen dimensies binnen de opleiding. Om die reden kan op basis van deze gegevens niet worden geconcludeerd dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding.

Het betoog van aanvrager dat de opleidingen van Aeres Hogeschool hoog worden gewaardeerd wat betreft de arbeidsmarktkansen voor afgestudeerden, heeft de commissie niet kunnen verifiëren omdat aanvrager niet heeft verwezen naar een concrete pagina in de 'Factsheet HBO Monitor 2017' van de Vereniging Hogescholen. Bovendien kan het standpunt dat in zijn algemeenheid afgestudeerden van hogeschool Aeres hoog worden gewaardeerd niet tot de conclusie leiden dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Wat betreft de 'Factsheet arbeidsmarkt overheid' van het UWV gaat de commissie uit van de meest recente versie. Uit de 'Factsheet arbeidsmarkt overheid' van 4 juni 2018 volgt dat in 2017 ongeveer 41.000 vacatures openstonden en dat voor 2018 43.000 vacatures worden verwacht (p. 4). De commissie merkt op dat hoewel het UWV een toename in het aantal vacatures binnen de overheid verwacht, deze toename alle bij de overheid mogelijke functies betreft en daarom onvoldoende specifiek is om te concluderen dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master UFS. Dat de commissie in het advies over de aanvraag van de hbo master Urban Management van de Hogeschool van Amsterdam mede op grond van de 'Factsheet arbeidsmarkt overheid' van het UWV van 18 april 2017 heeft geconcludeerd dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte voor die opleiding, betekent niet zonder meer dat ook sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De hbo master Urban Management heeft namelijk een sterk bestuurskundig profiel, hetgeen in de voorgenomen opleiding niet naar voren komt. Daarom wordt de 'Factsheet arbeidsmarkt overheid' van het UWV in de beoordeling van onderhavige aanvraag als onvoldoende specifiek aangemerkt.

Uit het rapport 'Arbeidsmarktpotentieel en interesse studenten Urban Food Systems' van onderzoeksbureau Dialogic volgt dat het systeemdenken en het thema van de voorgenomen opleiding steeds belangrijker worden (p. 16). 88% van de 24 ondervraagde organisaties in de private en publieke sector verwacht dat er een toenemende vraag zal zijn in de toekomst naar professionals die zich bezighouden met vraagstukken rondom het stedelijk voedselsysteem (p. 24). In het rapport wordt ook overwogen dat de arbeidsmarktkansen voor afgestudeerden van de hbo master UFS nog niet eenduidig kunnen worden uitgedrukt (p. 23). Uit de diepte-interviews die het onderzoeksbureau heeft gehouden met negen stakeholders (pp. 24 en 40) volgt dat een aantal van hen het aantal banen schat op 20 tot 50 per jaar nationaal en internationaal. Daarbij wordt opgemerkt dat de arbeidsmarkt in Nederland alleen dus niet groot genoeg is voor specifiek deze opleiding (p. 24). Voorts komt naar voren dat de huidige expliciete vraag op Nederlandse ministeries en gemeenten beperkt is en dat hbo-opgeleiden op beleidsfuncties te maken krijgen met concurrentie van wo-opgeleiden. Verder wordt in het rapport benoemd dat huidige vacatures vaak heel specifiek zijn en de systeembenadering weinig terugkomt hierin. De organisaties die aangeven expliciet bezig te zijn met de systemische benadering, zijn vaak vrij informele / innovatieve organisaties geleid door ondernemers die vaak zelf geen specifieke vooropleiding op dit gebied hebben gevolgd en vaak via-via aan werknemers komen (p. 25). Deze organisaties zien wel een grote urgentie op dit gebied. Volgens het onderzoeksbureau is het echter de vraag of deze social enterprises voldoende resources hebben om additioneel mensen aan te nemen. Wel liggen in de private sector mogelijkheden bij multinationale food-ondernemingen die wel resources hebben om bijvoorbeeld een duurzaamheidsfunctionaris aan te nemen. Gelet op de hiervoor genoemde uitkomsten van het onderzoek van Dialogic, kan dit rapport niet het standpunt ondersteunen dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Tot slot heeft aanvrager een onderzoek laten uitvoeren door onderzoeksbureau KBA. Een verslag daarvan is bij het dossier gevoegd. Aanvrager stelt op basis daarvan dat 42% van de 48 organisaties, te weten 20 organisaties, zich volledig herkent in de invloed van verstedelijking op onze voedselsystemen en de nieuwe vraagstukken die dat met zich meebrengt. Zij herkennen zich ook in het profiel van de voorgenomen hbo master. Voorts verwacht 63% van de 48 organisaties -

nu of op de middellange termijn - één of meerdere professionals met het profiel van de hbo master UFS in dienst te hebben. Op dit moment is blijkens het onderzoek 77,3 fte aan medewerkers in dienst bij de respondenten met het profiel van afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De organisaties verwachten dat dit aantal zal stijgen naar 248,5 fte over tien jaar. Hoewel in dit onderzoek een beperkt aantal organisaties is ondervraagd, is de commissie van oordeel dat aanvrager met dit onderzoek een marginale arbeidsmarktbehoefte aannemelijk heeft gemaakt.

Op basis van ROA AIS en het onderzoek uitgevoerd door KBA, concludeert de commissie dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de voorgenomen opleiding aansluit op een marginale arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte onder meer aan de hand van het rapport 'Naar een voedselbeleid' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) uit 2014, de 'Kennis en Innovatieagenda 2018 - 2021' van de Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, de 'Ontwikkelagenda groen onderwijs 2016 - 2025' gezamenlijk ontwikkeld door het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid, het 'Impact door Samenwerking. Sectorplan voor het Groene HBO' uit 2015 van de bestuurders van de Groene HBO instellingen en het 'Milaan Urban Food Policy Pact' van 15 oktober 2015 onderschreven door lokale overheden in internationaal verband, waaronder de gemeente Almere.

Aanvrager stelt onder verwijzing naar het rapport 'Naar een voedselbeleid' (p. 79) dat de WRR de veranderingen erkent in de mondiale keten van voedselproductie tot aan consumptie en oog heeft voor de mondiale problemen op het gebied van ecologische houdbaarheid, gezondheid en robuustheid van het huidige systeem. Voorts haalt aanvrager aan dat in het rapport wordt verwezen naar een artikel van Lang & Barling (2012) (p. 97). Deze auteurs roepen bedrijven en overheden op de productie, handel en consumptie van voedingsmiddelen beter op elkaar af te stemmen. Daartoe is een herontwerp van het voedselsysteem vereist aan de hand van sociale, milieu en economische criteria (p. 97). De commissie is van oordeel dat de hbo master UFS een bijdrage kan leveren aan deze afstemming.

Aanvrager stelt zich verder op het standpunt dat de Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen in de 'Kennis en Innovatieagenda 2018 - 2021' erkent dat voedsel steeds meer in een stedelijke context gezien moet worden (p. 11). De commissie deelt dit standpunt van aanvrager.

Voorts voert aanvrager aan dat in de 'Ontwikkelagenda groen onderwijs 2016 - 2025' wordt geconstateerd dat een transitie nodig is in het huidige voedselsysteem om de voedselzekerheid te garanderen en de leefbaarheid in de stedelijke leefomgeving te behouden. Ook meent aanvrager dat uit deze bron volgt dat wordt ingezet op een versnelde ontwikkeling van vaardigheden bij studenten waarmee zij nieuwe verbindingen kunnen leggen met andere sectoren (pp. 10, 12 en 25). De commissie stelt vast dat weliswaar op de deze pagina's wordt geconstateerd dat onder andere leefbaarheid in de stedelijke omgeving een onderwerp is waarop Nederland steeds meer een voorbeeldfunctie heeft (p. 10), maar dat het louter hebben van een voorbeeldfunctie niet betekent dat sprake is van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Wel volgt uit deze bron dat nationaal en mondiaal transitie nodig zijn op het gebied van onder meer voedselzekerheid en -veiligheid, water, energie, biodiversiteit, klimaatveiligheid, metropolitane ontwikkeling en circulaire economie (p. 12). Daarnaast komt ook het versterken en vernieuwen van onderwijs op crossovers uit deze bron naar voren (p. 25). De commissie concludeert dat uit deze bron volgt dat sprake is van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Verder voert aanvrager aan dat de voorgenomen opleiding aansluit op een vijftal ambities uit het 'Sectorplan in het Groene HBO' van 2015. De commissie constateert dat aanvrager ten aanzien van de ambitie 'het versterken van de eigen waarde creatie en innovatie door het actief aanbrengen van

crossovers' heeft onderbouwd dat de opleiding daarop aansluit omdat de hbo master UFS een crossover opleiding betreft. Ten aanzien van de ambitie 'versterking van internationalisering van het onderwijsaanbod in aansluiting op de steeds verdere internationalisering van de groene sector als geheel' stelt aanvrager dat de opleiding hierop aansluit omdat deze een internationale oriëntatie kent. De commissie acht de onderbouwing van deze twee ambities navolgbaar. Gelet op deze twee ambities uit het 'Sectorplan in het Groene HBO' sluit de voorgenomen opleiding aan op een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager verwijst in internationaal verband naar het Milaan Urban Food Policy Pact (Het Verdrag Stedelijk Voedselbeleid in Milaan), ondertekend in 2015 door vertegenwoordigers van 177 steden wereldwijd. Hierin is volgens aanvrager een veelheid aan beleidsmaatregelen opgenomen voor steden om een gezond en duurzaam voedselaanbod in de steden te kunnen garanderen. De commissie constateert dat aanvrager niet concreet heeft gemaakt om welke beleidsdoelstellingen het gaat en om welke redenen afgestudeerden voorzien in de gestelde maatschappelijke behoefte. De commissie betreft daarom deze bron niet bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een marginale arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet daarom aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 16/07/2018 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Aeres Hogeschool om de hbo master UFS in Almere aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft de hbo master UFS vergeleken met een aantal bestaande wo masteropleidingen op het gebied van voeding en stedelijke vraagstukken. Het (zijdelings) verwante masteraanbod betreft volgens aanvrager de volgende wo masters: Food Safety (WUR), Food Quality Management (WUR), Health Food Innovation Management (UM), Food Technology (WUR), Urban Environmental Management (WUR), Communication, Health and Life Sciences (Applied Communication Science) (WUR), Nutrition and Health (WUR), Urban Studies (Metropolitan Studies) (UvA) en Sustainable Food Systems (Organic Agriculture) (WUR).

De naam 'Urban Food Systems' is nog niet in het Croho geregistreerd. De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding inhoudelijk niet zo sterk verwant is aan een bestaande opleiding dat deze één van de namen van de bestaande verwante opleidingen zou moeten dragen. De commissie is evenwel van mening dat een Nederlandse naam passender is gelet op hetgeen hieronder over de voertaal wordt overwogen. Voorts is de commissie van oordeel dat het Croho onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving passender is. In dit Croho onderdeel zijn namelijk opleidingen opgenomen op het gebied van voedselvraagstukken zoals de hbo bachelor Food Innovation. Hoewel de voorgenomen opleiding voedselvraagstukken in een stedelijke context behandelt, is de commissie van oordeel dat de kern van de opleiding voedselvraagstukken betreft en derhalve beter in het Croho onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving past.

De voorgenomen opleiding is gericht op zowel Nederlandse als internationale instroom en wordt in het Engels aangeboden. Deze keuze beargumenteert aanvrager door te stellen dat de voorgenomen opleiding ingaat op wereldwijde vraagstukken van voedselzekerheid, veiligheid en duurzaamheid in steeds verder groeiende steden en metropolen. Voorts wordt het internationale karakter van de opleiding ondersteund door de Floriade in Almere, een wereldtentoonstelling op het gebied van tuinbouw. Deze wereldtentoonstelling is gekoppeld aan de uitdagingen voor de groene en gezonde steden van de toekomst en aan de groeiagenda van de stad. Aanvrager stelt veel ervaring met internationalisering te hebben. Naar de commissie meent, kan op basis van het voorgaande worden geconcludeerd dat aanvrager een internationale oriëntatie heeft. Naar het oordeel van de commissie betekent dit echter niet dat de arbeidsmarkt voor afgestudeerden van de

voorgenomen opleiding overwegend Engelstalig is. Daarbij betreft de commissie dat uit het onderzoek van KBA van 2 oktober 2018 volgt dat met name gemeenten in Nederland, overheidsinstellingen en een aantal Nederlandse bedrijven als potentiële werkgevers worden gezien (p. 5). Aanvrager heeft onvoldoende onderbouwd dat op deze werkplekken Engels de voertaal is. Om die reden adviseert de commissie de opleiding in het Nederlands aan te bieden.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in verwante onbekostigde opleidingen is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide in de afgelopen jaren (Tabel 3).

Tabel 3. Instroom van eerstejaarsstudenten in verwante masters.

Opleiding	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18
M Food Safety (60112)	51	76	62	96	68
M Food Quality Management (60109)	35	32	32	41	41
M Health Food Innovation Management (60512)	37	42	37	37	54
M Food Technology (66973)	179	186	191	239	247
M Urban Environmental Management (60110)	49	39	65	51	49
M Urban Management and Development (M.Sc.) (75011)	-	-	-	-	-
M Applied Communication Science (66652)	54	66	68	71	67
M Nutrition and Health (66868)	145	128	214	201	200
M Metropolitan Studies (research) (60217)	16	22	15	22	21
M Organic Agriculture (69300)	53	62	61	71	90
Totaal	619	653	745	829	837
Eenheid: studenten					
Bron: DUO, bewerking KBA Nijmegen					

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van het onderzoek van bureau Dialogic. Aanvrager verwacht in navolging van dat onderzoek dat ongeveer 13 studenten per jaar zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

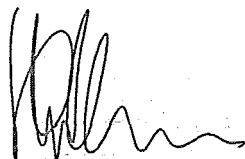
Aanvrager heeft bij criterium a aannemelijk gemaakt dat een marginale arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de hbo master UFS. Deze marginale arbeidsmarktbehoefte die uit de gegevens van ROA en het onderzoek van KBA naar voren komt, kan naar het oordeel van de commissie worden opgevangen met de uitstroom van de bestaande opleidingen. Daartoe overweegt de commissie dat sprake is van een groeiende instroom aan eerstejaarsstudenten in de verwante opleidingen (Tabel 3). Om die reden constateert de commissie dat vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Almere heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

Aanvrager betoogt niet dat de opleiding aansluit op een door de Rijksoverheid erkend sectorplan.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master UFS te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.